

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **P., s. r. o., so sídlom P.**, zastúpeného F. P., s. r. o., so sídlom G., proti povinnému **Š. N., nar. X., bytom Š., o vymożenie pohľadávky v sume 680,64 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 17Er/916/2008, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 14CoE/236/2012-37 z 13. júla 2012, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie oprávneného **o d m i e t a .**

Návrh na prerušenie konania **z a m i e t a .**

Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Lučeneci uznesením č. k. 17Er/916/2008-16 zo 6. marca 2012 vyhlásil exekúciu vykonávanú súdnym exekútorom JUDr. R. K. pod sp. zn. EX 6011/08 za neprípustnú a zastavil ju.

Vychádzal zo zistenia, že exekučným titulom, na podklade ktorého sa vedie exekučné konanie, je rozhodcovský rozsudok sp. zn. SR 03069/08 z 15. apríla 2008, ktorý vydal Stály rozhodcovský súd, zriadený zriaďovateľom S., a.s., na základe zmluvy o úvere č. 6461536 zo dňa 30. júla 2007, uzatvorenej medzi oprávneným a povinným, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky poskytnutia úveru (ďalej aj „obchodné podmienky“). Z povahy zmluvných strán (podnikateľ vs. fyzická osoba nepodnikateľ), predmetu podnikateľskej činnosti oprávneného, ako aj z obsahu samotnej zmluvy okresný súd vyvodil, že ide o zmluvu spotrebiteľskú v zmysle ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, pretože zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na strane druhej spotrebiteľ. Vzhľadom na uvedené sa okresný súd ďalej zaoberal

otázkou, či rozhodcovská doložka obsiahnutá v bode 17 obchodných podmienok, nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v zmysle definície neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Okresný súd túto otázku posudzoval podľa príslušných ustanovení smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej aj „smernica“), vrátane jej prílohy, ako aj v zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora (ďalej len „ESD“) s poukazom na to, že v dôsledku nedostatočnej alebo neúplnej transpozície smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky v čase uzavretia úverovej zmluvy medzi účastníkmi konania, je exekučný súd povinný aplikovať na prebiehajúce exekučné konanie ustanovenia smernice, zohľadňujúc ich prioritu pred vnútroštátnou úpravou spotrebiteľských vzťahov. Zo zaradenia rozhodcovskej doložky v rámci obchodných podmienok formulárovej zmluvy okresný súd vyvodil, že rozhodcovská doložka nebola individuálne dojednaná. Jej znenie síce formálne napĺňa podmienku uvedenú v písm. q/ bodu 1 prílohy smernice v tom zmysle, že rozhodcovské konanie nebolo dohodnuté ako výlučný prostriedok riešenia sporov zo zmluvy, avšak už zo samotnej povahy úverovej zmluvy je zřejmé, že právo voľby medzi rozhodcovským a všeobecným súdom bude mať takmer vždy veriteľ (oprávnený). Miera jeho práv voči druhej zmluvnej strane mu totiž zabezpečuje v danom zmluvnom vzťahu dominanciu a minimalizuje dôvody na podanie žaloby zo strany dlžníka (povinného). Podľa názoru súdu, veriteľ takto koncipovanou rozhodcovskou doložkou sledoval od začiatku to, aby v prípade vzniku sporov zo zmluvy, boli tieto spory vždy riešené na súde, ktorý sa nachádza v mieste jeho sídla, za účelom minimalizácie jeho nákladov a reálneho sťaženia uplatnenia práv spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa podpisom zmluvy, ktorej obsahom je aj takáto doložka, reálne vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu. Vzhľadom na uvedené dospel okresný súd k záveru, že rozhodcovská doložka v zmluve o úvere bola v čase jej uzatvárania neprijateľnou zmluvnou podmienkou a ako taká bola od počiatku neplatná v zmysle ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka. Rozhodcovské konanie sa preto uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zmluvných strán a rozhodcovský rozsudok, vydaný v takomto konaní, nemôže byť riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie. V dôsledku uvedeného považoval okresný súd tento exekučný titul za materiálne nevykonateľný a absenciu tejto jeho vlastnosti za neodstrániteľnú prekážku brániacu vykonaniu exekúcie, preto podľa ust. § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zároveň ju zastavil. Na objasnenie,

prečo prišiel k preskúmaniu materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu až po tom, čo už vydal poverenie na vykonanie predmetnej exekúcie, okresný súd uviedol, že k tomu došlo v dôsledku nejednotného výkladu ustanovení Exekučného poriadku vzťahujúcich sa k rozsahu preskúmacieho oprávnenia exekučného súdu v štádiu pred vydaním poverenia.

O trovách exekúcie okresný súd nerozhodol s odôvodnením, že o nich rozhodne osobitným uznesením.

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Banskej Bystrici (ako súd odvolací) rozhodol uznesením č. k. 14CoE/236/2012-37 z 13. júla 2012 tak, že napadnuté uznesenie okresného súdu podľa ust. § 219 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“) potvrdil ako vecne správne, pretože sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol ďalšie dôvody, ktorými zároveň reagoval na relevantné argumenty odvolania. Ako nedôvodnú posúdil námietku odvolateľa, podľa ktorej exekučný súd tým, že skúmal súlad exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) so zákonom, prekročil rámec svojej preskúmacieho právomoci. Odvolací súd poukázal na ustanovenia § 44 ods. 2, § 57 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, ako aj § 45 ods. 1 a 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoRK“), ktoré poskytujú exekučnému súdu zákonné zmocnenie skúmať v každom štádiu exekučného konania (na návrh účastníka konania alebo aj bez návrhu), či sú splnené formálne a materiálne predpoklady pre vedenie exekúcie, medzi ktoré patrí i spôsobilý exekučný titul. Ak exekučný súd zistí, že nie sú splnené podmienky formálnej alebo materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu, je jeho povinnosťou na takto zistenú nezákonnosť vedenia exekúcie adekvátne procesne reagovať.

Podľa názoru odvolacieho súdu neobstojí ani argumentácia odvolateľa, ktorou spochybnil postup súdu s dôrazom na údajné porušenie ústavne garantovaných práv oprávneného, ako účastníka konania, na spravodlivý súdny proces a na zachovanie zásady rovnosti pred súdom. Poukázal na to, že všetky skutočnosti potrebné pre právne posúdenie zmluvného vzťahu medzi oprávneným a povinným sú zrejmé z obsahu úverovej zmluvy a obchodných podmienok, ako listinných dôkazov predložených samotným oprávneným, preto nie je možné konštatovať porušenie práva oprávneného, ako účastníka konania,

na prístup k vykonanému dokazovaniu. Súd prvého stupňa vzhľadom na vykonané dokazovanie vec správne právne posúdil, keď zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania považoval za vzťah spotrebiteľský a následne svoje rozhodnutie aj pomerne obsírne odôvodnil, vychádzajúc z príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Argument odvolateľa poukazujúci na neprípustnosť aplikácie smernice a judikatúry ESD nie je z hľadiska správnosti rozhodnutia a prijatého právneho názoru súdu podstatný, nakoľko exekučný súd aplikoval predovšetkým vnútroštátnu právnu úpravu dotýkajúcu sa ochrany práv spotrebiteľa a len podporne poukázal na znenie článkov smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v nadväznosti na výklad smernice obsiahnutý v ustálenej judikatúre Súdneho dvora Európskej únie. K námietke odvolateľa, že záver súdu prvého stupňa o existencii spotrebiteľského vzťahu medzi oprávneným a povinným, nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, odvolací súd poznamenal, že všetky skutočnosti potrebné pre posúdenie zmluvného vzťahu medzi účastníkmi sú zrejmé z predloženej zmluvy o úvere. Z jej obsahu mal súd prvého stupňa preukázané, že sa jedná o spotrebiteľský úver, pretože boli naplnené zákonné znaky spotrebiteľského úveru vyplývajúce z ust. § 1 ods. 2 písm. e/, § 2 a § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“). K výhradám odvolateľa voči právnemu posúdeniu predmetnej zmluvy, ako zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a tým aj podriadeniu daného zmluvného vzťahu pod režim zákona o spotrebiteľských úveroch, odvolací súd uviedol, že úverová zmluva je upravená v Obchodnom zákonníku, ktorý možno aplikovať bez ohľadu na to, či je úver poskytovaný spotrebiteľovi alebo podnikateľovi. Zákon o spotrebiteľských úveroch upravuje úverovú zmluvu v prípade, keď je úver poskytovaný spotrebiteľovi mimo jeho podnikateľskej činnosti alebo povolania a vo vzťahu k Obchodnému zákonníku predstavuje lex specialis. Popri tejto špeciálnej norme poskytuje ochranu spotrebiteľom tiež inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky v spotrebiteľských zmluvách upravený v ust. § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka v spojení s ust. § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a ust. § 3 ods. 3 neskôr prijatého zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Je preto zrejmé, že aj na právny vzťah založený medzi oprávneným a povinným zmluvou o úvere zo dňa 30. júla 2007, od ktorej sa odvíja nárok oprávneného v danej exekučnej veci, je potrebné aplikovať ustanovenia zákona o spotrebiteľských úveroch účinné v čase uzavretia zmluvy, ako aj príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka zaoberajúce sa problematikou ochrany práv spotrebiteľa, a to aj napriek tomu, že zmluva o úvere bola uzavretá podľa

Obchodného zákonníka. Exekučný súd preto postupoval správne, keď skúmal zmluvné podmienky z hľadísk a kritérií spotrebiteľského práva v celom jeho kontexte, pričom sa zamerával najmä na posúdenie zákonnosti rozhodcovskej doložky, ktorá mala založiť legitimitu nielen exekučného titulu, ale aj samotného rozhodcovského konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo.

Aj podľa názoru odvolacieho súdu je rozhodcovská doložka obsiahnutá v bode 17 obchodných podmienok neprijateľnou zmluvnou podmienkou v spotrebiteľskej zmluve (a preto absolútne neplatná podľa ust. § 54 Občianskeho zákonníka), nakoľko spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to výrazne v neprospech spotrebiteľa. Je síce pravda (ako tvrdí odvolateľ), že zákon nevyklučuje, aby aj v spotrebiteľskej zmluve, ako zmluve typovej, adhéznej, bola platne dojednaná rozhodcovská doložka, avšak pre vyslovenie absolútnej neplatnosti takéhoto dojednania je rozhodujúca tá skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom vopred individuálne dojednaná a spotrebiteľ nemal reálnu možnosť obsah predloženej formulárovej zmluvy ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. Rozhodcovská doložka napriek svojej formulácii nebola skutočne alternatívna, ako to namieta oprávnený, pretože veriteľ podaním žaloby na rozhodcovský súd uskutočnil výber predpokladaný v predmetnom zmluvnom dojednaní a dlžník už nemal faktickú možnosť podať návrh na začatie konania na všeobecnom súde. Okrem toho, priamo v predtlačí obchodných podmienok bol vopred určený konkrétny rozhodcovský súd, oprávnený rozhodovať spory z danej úverovej zmluvy, čo tiež vzbudzuje pochybnosti o vyváženosti zmluvného vzťahu medzi oprávneným a povinným. Takto formulovanou rozhodcovskou doložkou sa dlžníkovi odňalo právo slobodnej voľby uplatnenia, resp. bránenia svojho práva nielen medzi všeobecným a rozhodcovským súdom, ale aj právo slobodného výberu konkrétneho rozhodcu alebo rozhodcovského súdu, ktorý by spor zo spotrebiteľskej zmluvy podľa voľby spotrebiteľa rozhodol. Odvolací súd tiež poznamenal, že množstvo exekučných vecí s podobným skutkovým základom, kde rozhodcovské rozsudky, ako exekučné tituly, vykazujú značnú dávku podobnosti, nasvedčuje existencii istej väzby medzi rozhodcovskou spoločnosťou a oprávneným, čo samo o sebe vedie k pochybnostiam o dostatočne individuálnom prístupe k ochrane práv spotrebiteľov zo strany rozhodcov.

Pokiaľ bola právomoc rozhodcovského súdu založená na absolútne neplatnom zmluvnom dojednaní, je podľa názoru odvolacieho súdu nepochybné, že rozhodcovský rozsudok ako celok bol vydaný v rozpore so zákonom, a preto nemôže byť ani sčasti spôsobilým exekučným titulom na vykonanie exekúcie.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie, v ktorom navrhol, aby dovolací súd uznesenie súdu prvého aj druhého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že v konaní súdov oboch stupňov došlo k vadám, uvedeným v ust. § 237 písm. a/, d/, e/, f/ O. s. p. (dovolací dôvod podľa ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p.), že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (dovolací dôvod podľa ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (dovolací dôvod podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Odvolaciemu súdu tiež vytýkal, že jeho uznesenie nie je dostatočne odôvodnené a právne posúdenie trpí vadami nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti a porušuje právo účastníka konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Súčasťou dovolania bol tiež návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s ust. § 243c O. s. p. a článkom 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd predložil Súdnemu dvoru Európskej únie na rozhodnutie prejudiciálne otázky nasledovného znenia:

1. Má sa ustanovenie písm. q/ ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že za každých okolností zakazuje rozhodovať spory v rámci spotrebiteľských zmlúv na základe rozhodcovskej doložky prostredníctvom rozhodcovských súdov v prípade, ak je rozhodcovská doložka individuálne dojednaná?
2. V prípade zápornej odpovede Súdneho dvora na prvú otázku, je možné ustanovenie písm. q/ ods. 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať tak, že mu neodporuje uzatvorenie takej rozhodcovskej doložky, ktorá ustanovuje, že „všetky spory vzniknuté zo zmluvy (vrátane sporov o platnosť, výklad alebo zrušenie) budú riešené a/ pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý vykonáva svoju činnosť na základe zákona a voči jeho rozhodnutiu možno podať žalobu o zrušenie všeobecnému súdu podľa zákona, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na rozhodcovskom súde, alebo b/ pred príslušným súdom Slovenskej republiky, ak

žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde s tým, že ak ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku rozhodcovskej doložky, čo však neplatí, ak pred podaním žaloby na súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je rozhodcovskou doložkou v súlade s vnútornými predpismi rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského súdu?

3. Je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv EÚ také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujú vnútroštátne procesné aj hmotnoprávne ustanovenia s odkazom na smernicu 93/13/EHS, zabráni vymožitelnosti reálnej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi?

Návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. dovolateľ odôvodnil tým, že Súdnemu dvoru Európskej únie by mala byť daná príležitosť posúdiť exekučné konanie, týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv komplexne tak, aby účastníci konania boli zbavení právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únieového práva a následnej aplikácie vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky.

Povinný sa dovolaniu oprávneného písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (ust. § 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (ust. § 240 ods. 1 O. s. p.), zastúpený právnickou osobou založenou na účel výkonu advokácie (ust. § 241 ods. 1 O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 243a ods.1 O. s. p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (ust. § 236 ods. 1 O. s. p.).

Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ust. § 237 a § 239 O. s. p.

Prípustnosť dovolania podľa ust. § 239 O. s. p. v preskúmvanej veci neprichádza do úvahy. Nejde totiž o zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu a ani o uznesenie, ktorým by odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnu dvoru ES (ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska a ani o potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania z dôvodu, že ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Rovnako nejde ani o uznesenie odvolacieho súdu, potvrdzujúce uznesenie okresného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia alebo o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Prípustnosť dovolania oprávneného by tak prichádzala do úvahy iba vtedy, ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd, taxatívne vymenovaných v ust. § 237 O. s. p. Podľa citovaného zákonného ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo, alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca, alebo súd bol nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Pre záver o prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 O. s. p. nie je relevantný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto zákonom ustanovení, keďže rozhodujúcou skutočnosťou je len zistenie súdu, že k takejto procesnej vade skutočne aj došlo.

Dovolateľ v dovolaní namietal vadu podľa ust. § 237 písm. a/ O. s. p., t.j. že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov. Právomoc súdov upravujú ustanovenia § 7 a § 8 O. s. p.

Podľa ust. § 7 ods. 1 O. s. p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Podľa ods. 2 vyššie citovaného ustanovenia v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy.

Iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon (ods. 3 vyššie citovaného uznesenia).

Podľa ust. § 8 O. s. p., ak sa má pred konaním na súde konať u iného orgánu, súdy môžu konať len vtedy, ak nebola vec v takomto konaní s konečnou platnosťou vyriešená (ide o tzv. delenú právomoc).

Nedostatok právomoci súdu sa považuje za neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, ktorý spôsobuje, že súd nemôže vo veci konať a musí konanie zastaviť a vec postúpiť inému orgánu. Prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu je daná, ak súd rozhodol vo veci, o ktorej mal rozhodnúť iný orgán.

V danom prípade dovolateľ vadu konania podľa ust. 237 písm. a/ O. s. p. nevyvodzuje z toho, že súdy vôbec nemali konať a rozhodovať. Ich právomoc v exekučnom konaní nepopiera. Vytýka im iba, že sa „nesprávnou a ústavne nesúladnou interpretáciou ustanovení § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a 2 ZoRK postavili do pozície orgánu vykonávajúceho komplexné preskúmanie exekučného titulu metódou, ktorá im v rámci zverenej právomoci ako exekučným súdom neprináleží, čím prekročili mieru možného rozhodovania o zákonom vymedzenom okruhu spoločenských vzťahov a porušili fundamentálnu zásadu právneho štátu – zásadu legality (čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky)“. Dovolateľ tak v skutočnosti namieta, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnej aplikácii a interpretácii zákona. Z obsahového hľadiska (ust. § 41 ods. 2 O. s. p.) teda nejde o námietku nedostatku právomoci súdov, ale o námietku inú, vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti právnych záverov súdov, na ktorých v danom prípade založili svoje rozhodnutia. Oprávnený takto formulovanou námietkou nedostatku právomoci súdov dostatočne nezohľadňuje, že ním napadnuté rozhodnutie bolo vydané v exekučnom konaní, v ktorom rozhodovanie súdov vyplýva jednoznačne priamo zo zákona (viď napríklad ustanovenia § 38 ods. 3, § 44 ods. 2, § 50 ods. 2, § 56, § 57 a ďalšie Exekučného poriadku). Vzhľadom k tomu nie je opodstatnená námietka dovolateľa

o existencii vady konania podľa ust. 237 písm. a/ O. s. p., keďže súdy rozhodovali vo veci, ktorá patrí do ich právomoci.

Dovolateľ prípustnosť dovolania ďalej vyvodzoval z ust. § 237 písm. d/ O. s. p., keď poukázal na prekážku právoplatne rozhodnutej veci.

Podľa ust. § 159 ods. 3 O. s. p., len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Podľa ust. § 103 O. s. p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa ust. § 104 ods. 1 veta prvá O. s. p., ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Prekážka právoplatne rozhodnutej veci svojou povahou patrí k procesným podmienkam a jej zistenie v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t. j. ak vyplýva z rovnakého skutku).

Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, ak určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne alebo neúplne. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni

nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singularnej sukcesie.

Z obsahu spisu vyplýva, že konaniu vo veci exekúcie oprávneného P., s. r. o., so sídlom v B., proti povinnému Š. N., nar. X., bytom Š., o vymoženie sumy 680,64 Eur s príslušenstvom, na základe rozhodcovského rozsudku sp. zn. SR 03069/08 z 15. apríla 2008, vydaného Stálym rozhodcovským súdom, zriadeným zriaďovateľom S., a. s., vedenej na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 17Er/916/2008, nepredchádzalo žiadne iné konanie na exekučnom súde a vo veci nebolo predtým rozhodnuté. Vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nie je rozhodnutím, ktorým sa exekučné konanie končí a nezakladá prekážku veci rozsúdenej. Ako je z vyššie uvedeného zrejmé, v predmetnej exekučnej veci nebolo s konečnou platnosťou rozhodnuté a vo veci nepredchádzalo žiadne iné konanie. Súd je povinný skúmať exekučný titul v rovnakom rozsahu počas celého exekučného konania, nielen pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. V prípade zistenia, že nie sú splnené podmienky materiálnej alebo formálnej vykonateľnosti exekučného titulu, môže exekúciu aj bez návrhu zastaviť. S poukazom na vyššie uvedené dovolateľom vytýkaná vada konanie nezaťažila.

Podľa názoru dovolateľa je konanie súdov postihnuté aj vadou podľa ust. § 237 písm. e/ O. s. p., pretože sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný.

Občianske súdne konanie je ovládané dispozičnou zásadou a začína sa na návrh. Bez návrhu možno začať konanie vo veciach uvedených v ust. § 81 ods. 1 a ods. 2 O. s. p. Ak nebol podaný návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, ide o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania. Ak takéto konanie napriek tomu prebieha, treba ho v ktoromkoľvek štádiu konania zastaviť.

V predmetnej veci exekučný súd nezačal konať svojvoľne, sám od seba, ale na základe žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, teda návrh na začatie konania bol podaný. Exekučný súd v predmetnej veci následne exekúciu podľa ust. § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku vyhlásil za neprípustnú a zastavil ju. Podľa ust. § 58 ods. 1 Exekučného poriadku súd exekúciu zastaví na návrh alebo aj bez návrhu. Z obsahu tejto námietky vyplýva, že dovolateľ napáda vecnú správnosť právnych záverov súdov (ich

právneho posúdenia veci), na ktorých založili svoje rozhodnutia. Námiетка dovolateľa o existencii vady uvedenej v ust. § 237 písm. e/ O. s. p. nie je preto opodstatnená.

Podľa názoru dovolateľa je konanie súdov tiež postihnuté vadou podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. O takú vadu ide vtedy, ak sa postupom súdu účastníkovi odňala možnosť konať pred súdom, čím sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Dovolateľ existenciu tejto vady vyvodzoval z toho, že súdy oboch stupňov oprávneného nevyzvali, ani s ním inak nekomunikovali o jeho právnych a skutkových návrhoch, konali bez nariadenia pojednávania a bez dokazovania. Citoval z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len Ústavný súd SR) sp. zn. II. ÚS 136/08, ktorý v postupe, ktorým súd odníme účastníkovi konania možnosť vyjadriť sa k dôkazu, ktorý súd vykonal a ktorý obsahoval zistenie významné pre jeho rozhodnutie, a vytvorí tak dotknutému účastníkovi podstatne nevýhodnejšie podmienky na preukázanie svojich tvrdení, než akými disponuje druhý účastník konania, videl nielen porušenie základného práva účastníka vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, ale aj porušenie princípu kontradiktórnosti a rovnosti zbraní ako základných defíničných prvkov práva na spravodlivé súdne konanie. Poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“) sp. zn. 1 Cdo 145/2004, ktorý existenciu vady podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. videl v takom postupe odvolacieho súdu, ktorým tento potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa z iného právneho dôvodu, vychádzajúceho zo skutočností, ktoré neboli žalobcom tvrdené a ani súd prvého stupňa sa nimi vo svojom rozhodnutí nezaoberal, a to bez toho, aby účastníkovi konania umožnil k novým právnym záverom sa vyjadriť, prípadne predložiť dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa nejavili významnými.

K uvedenému dovolací súd opätovne poznamenáva, že podľa ust. § 58 ods. 1 Exekučného poriadku môže exekučný súd zastaviť exekúciu nielen na návrh účastníka konania, ale aj bez návrhu, ak zistí, že na to existuje zákonný dôvod (vid' najmä dôvody zastavenia exekúcie uvedené v § 57 Exekučného poriadku). Exekučný súd v takom prípade pochopiteľne nemá povinnosť účastníkov vopred informovať o svojom zámere zastaviť exekúciu a vyzvať ich na zaujatie stanoviska. V prejednávanej veci okresný súd exekúciu

zastavil podľa ust. § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, to znamená po vyhlásení exekúcie za neprípustnú, pretože zistil, že je tu iný dôvod (odlišný od dôvodov uvedených pod písm. a/ až f/), pre ktorý exekúciu nemožno vykonať. Týmto dôvodom je absencia materiálnej vykonateľnosti exekučného titulu. Ide o jeden zo základných predpokladov prípustnosti exekúcie, ktorý je exekučný súd povinný skúmať už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku je exekučný súd po doručení žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia povinný preskúmať podanú žiadosť a k nej pripojený návrh na vykonanie exekúcie, ako aj exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. V rámci toho najmä skúma, či návrh na vykonanie exekúcie obsahuje všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený doložkou vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami špecifikovanými v exekučnom titule a či sú splnené všeobecné podmienky konania podľa ust. § 103 O. s. p. V tomto štádiu exekučného konania, kedy je úlohou súdu posúdiť, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie alebo exekučný titul nie sú v rozpore so zákonom (§ 42 ods. 2 Exekučného poriadku), sa vychádza z tvrdení oprávneného, ktoré sú obsahom jeho návrhu na vykonanie exekúcie a z pripojeného exekučného titulu. Dokazovanie v zmysle procesnej činnosti súdu upravenej v ust. § 122 až § 124 O. s. p. exekučný súd v tomto štádiu exekučného konania nevykonáva, postačuje totiž, ak sú rozhodujúce skutočnosti osvedčené okolnosťami, vyplývajúcimi priamo zo súdneho spisu. Oboznamovanie sa s obsahom listín, tvoriacich súčasť súdneho spisu, ktoré je zamerané na posúdenie splnenia podmienok konania a predpokladov pre vyhovie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia, si nevyžaduje nariadenie pojednávania a osobnú účasť oprávneného a povinného. Ak aj napriek existencii skutočnosti, ktorá by bola dôvodom pre zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, súd poverenie vydá, je povinný toto svoje pochybenie napraviť tým, že exekúciu aj bez návrhu zastaví. Postupuje pritom rovnako ako v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Len pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že povinnosť exekučného súdu nariadiť pojednávanie, ak rozhoduje o zastavení exekúcie podľa ust. § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, bola zavedená až s účinnosťou od 7. augusta 2012 (napadnuté rozhodnutie okresného súdu je zo 6. marca 2012) a s účinnosťou od 1. januára 2013 bola zmenená na možnosť exekučného súdu nariadiť pojednávanie, ak je to nevyhnutné pre objasnenie veci.

Odvolačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania a bez toho, aby vo veci vykonával dokazovanie. Oprávnenému účastníkovi exekučného konania napriek tomu nebola odňatá možnosť konať pred súdom, pretože ide o zákonom predpokladaný a dovolený postup odvolacieho súdu, vyplývajúci z ustanovenia § 214 ods. 2 O. s. p., podľa ktorého odvolací súd môže o odvolaní rozhodnúť bez nariadenia pojednávania s výnimkou prípadov uvedených v odseku 1, kedy je nariadenie pojednávania naopak povinné. Ide o prípady, keď odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej a buď je potrebné v odvolacom konaní zopakovať alebo doplniť dokazovanie, alebo súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, alebo ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, alebo si nariadenie pojednávania vyžaduje dôležitý verejný záujem. V ostatných prípadoch je nariadenie pojednávania ponechané na úvahu odvolacieho súdu. V prejednávannej veci odvolací súd bez akýchkoľvek výhrad prevzal skutkový stav tak, ako ho zistil súd prvého stupňa a stotožnil sa aj s jeho právnym posúdením veci. Pre doplnenie alebo opakovanie dokazovania, na účely ktorého by bolo potrebné nariadiť pojednávanie, nebol žiadny dôvod, keďže ani samotní účastníci vykonanie žiadnych dôkazov v odvolacom konaní nenavrhl.

Pokiaľ oprávnený vyvodzuje existenciu procesnej vady v zmysle ust. § 237 písm. f/ O. s. p. z toho, že súdy konali vo veci bez nariadenia pojednávania a bez dostatočnej komunikácie s oprávneným, ide o námietku nedôvodnú. Namietaným postupom súdov nebola oprávnenému znemožnená realizácia jeho procesných práv.

Námietku oprávneného, že exekučný súd v exekučnom konaní nie je oprávnený ex offo skúmať povahu rozhodcovskej doložky, dovolací súd posudzoval iba v súvislosti so zisťovaním, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k vade uvedenej v ust. § 237 písm. f/ O. s. p, teda či v konaní pred súdmi nižších stupňov nebola oprávnenému ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom.

V predmetnej veci okresný súd, ako súd exekučný, na základe žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu sp. zn. SR 03069/08 z 15. apríla 2008, poveril súdneho exekútora vykonaním exekúcie na vymoženie uloženej povinnosti z citovaného rozhodcovského rozsudku. Následne exekučný súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekučné konanie zastavil (ust. § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku). Podľa názoru dovolacieho súdu, tak

exekučný súd prvého stupňa, ako aj súd odvolací, podmienky na zastavenie exekúcie posúdili správne. Je potrebné tiež uviesť, že v predmetnej veci nemalo byť vydané ani poverenie pre súdneho exekútora na vykonanie exekúcie.

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označil za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd nielen oprávnený, ale zároveň aj povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej a platnej rozhodcovskej zmluvy (rozhodcovskej doložky).

Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky dohodnutej v spotrebiteľskej veci (t. j. vo veci vyplývajúcej zo spotrebiteľského právneho vzťahu, založeného spotrebiteľskou zmluvou) súdy v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali svoje oprávnenie, vyplývajúce zo zákona, a to z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, t. j. oprávnenie posúdiť, či exekučný titul nie je v rozpore so zákonom, ako aj z ustanovenia § 45 ods. 1 a 2 ZoRK, t. j. oprávnenie posúdiť, či plnenie, na ktoré rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka konania, nie je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo neodporuje dobrým mravom.

Rozhodcovský rozsudok, vydaný v spotrebiteľskej veci, je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá, alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu, odvíjajúci sa od neexistencie alebo neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku. Takúto interpretáciu ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku vyžaduje účel právnej úpravy, premietajúcej sa v právnych predpisoch na ochranu práv spotrebiteľa, ktoré tvoria samostatné odvetvie práva, a to spotrebiteľské právo. Týmto účelom je odstránenie značnej nerovnováhy v právach a povinnostiach založených spotrebiteľskou zmluvou ku škode spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany. V tejto súvislosti dovolací súd uvádza, že vyššie uvedené závery vyplývajú z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. uznesenie sp. zn. 6 Cdo 105/2011 z 10. októbra 2012).

Oprávneniu súdov v exekučnom konaní skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou alebo platnosťou rozhodcovskej zmluvy nebránia ani ustanovenia ZoRK, napr. § 21 ods. 2 alebo § 40 ods. 1 písm. c/ tohto predpisu. Tieto ustanovenia sa týkajú všeobecne účastníkov rozhodcovského konania, ktorými môžu byť aj iné subjekty než spotrebiteľia. Kým nevyužitie postupu podľa týchto ustanovení v prípade iných účastníkov rozhodcovského konania (tzv. nespotebiteľov) znamená stratu možnosti skúmať a spochybňovať rozhodcovskú zmluvu, a tým aj právomoc rozhodcovského súdu v konkrétnej veci, tak v spotrebiteľských veciach tomu tak nie je. Princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ (práva patria bdelym) v spotrebiteľských veciach v konkrétnych súvislostiach ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ, nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a v prípade zisteného nedostatku v tomto smere konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť tohto exekučného titulu. Takýmto postupom exekučný súd naplňa príkaz, vyplývajúci z princípu ochrany práv spotrebiteľa. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 230/2011 z 18. septembra 2012.

V preskúmvanej veci súdy v exekučnom konaní správne konštatovali neprijateľnosť, a tým aj neplatnosť rozhodcovskej doložky z dôvodu, že nebola individuálne dojednaná a že spôsobovala nevyváženosť v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech povinného ako spotrebiteľa. Listiny predložené oprávneným takýto záver umožňovali. Zo zmluvy o úvere, uzavretej medzi oprávneným a povinným vyplýva, že rozhodcovská doložka bola medzi zmluvnými stranami dohodnutá už podpisom zmluvy, keďže jej súčasťou sú (ako predtlačný formulár) Všeobecné podmienky poskytnutia úveru, vrátane rozhodcovskej doložky upravenej v bode 17 týchto podmienok. Dovolací súd sa stotožnil aj s dôvodmi, ktorými súdy v exekučnom konaní odôvodnili nevyváženosť dohodnutej rozhodcovskej doložky.

Na základe vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že k vade konania podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. nedošlo, t. j. oprávnenému nebola postupom súdu prvého stupňa a ani odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom.

V ďalšej časti dovolania oprávnený uplatnil viacero výhrad voči právnomu posúdeniu veci súdmi, poukázal na nesprávnu aplikáciu a interpretáciu smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, nedostatočnú odôvodnenosť, nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť záverov odvolacieho súdu, čím malo dôjsť k porušeniu jeho práva ako účastníka konania na súdnu ochranu podľa článku 46 odseku 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“).

Podľa článku 46 odseku 1 Ústavy SR, každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 odseku 1 Ústavy SR a článku 36 odseku 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

Právo na spravodlivý súdny proces neznamena právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Súd tiež nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu, uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Takéto dôvodnenie musí obsahovať aj rozhodnutie opravného (odvolacieho) súdu (ust. § 211 O. s. p.). Podľa ust. § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa

v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy SR zahŕňa aj právo účastníkov konania na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Tomuto právu účastníkov konania korešponduje povinnosť súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné dôvody, na ktorých je založené. Zákonnú úpravu tejto povinnosti súdu upravuje Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 157 ods. 2.

Podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukazané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhované dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa ust. § 167 ods. 2 O. s. p., ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Ústavný súd SR sa k povinnosti súdov riadne odôvodniť rozhodnutie vyjadril vo viacerých svojich rozhodnutiach, v ktorých uviedol, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a ochranou proti takému uplatneniu (sp. zn. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04). V rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 358/09 Ústavný súd SR konštatoval, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Rovnako ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany dal súd podrobnú odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz

Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29, Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B, Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Ustanovenie § 157 ods. 2 O. s. p. platí aj v odvolacom konaní (ust. § 211 ods. 2 O. s. p.). Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. II. ÚS 78/05 uviedol, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument, uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.

Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám, kladeným na odôvodnenie rozhodnutia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p., ako aj ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu SR.

Okresný súd (ako súd prvého stupňa) v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, ktoré oprávnenou osobou predložené listiny preskúmal a s akými skutkovými závermi, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávajúcu vec a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Okresný súd zrozumiteľne a v potrebnom rozsahu vysvetlil v odôvodnení svojho rozhodnutia záver o tom, prečo rozhodcovskú doložku, dojednanú v zmluve o úvere, považoval za neprijateľnú podmienku, ktorá bola od počiatku neplatná podľa ust. § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, účinného v čase uzavretia zmluvy, z dôvodu ktorého sa rozhodcovské konanie uskutočnilo bez riadneho zmocnenia zmluvných strán a rozhodcovský rozsudok, vydaný v takomto konaní, preto nemôže byť riadnym exekučným titulom na vykonanie exekúcie. Okresný súd tento titul považoval za materiálne nevykonateľný a absenciu tejto jeho vlastnosti za neodstrániteľnú prekážku brániacu vykonaniu exekúcie, z dôvodu ktorého exekúciu podľa ust. § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku vyhlásil za neprípustnú a zároveň ju zastavil.

Krajský súd (ako súd odvolací) odôvodnil rozhodnutie v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p., keď skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa s doplnením ďalších dôvodov, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Odôvodnenie dovolaním napadnutého uznesenia dalo odpoveď na relevantné otázky, súvisiace s predmetom

súdnej ochrany oprávneného, keď v dostatočnom rozsahu zodpovedalo, prečo bolo nutné pristúpiť k vyhláseniu exekúcie za neprípustnú a k jej zastaveniu podľa ust. § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku. Okolnosť, že táto odpoveď neúspešného oprávneného neuspokojuje, neznamená, že odôvodnenie nespĺňa náležitosti zákonného rozhodnutia podľa ust. § 157 ods. 2 O. s. p. Za odňatie možnosti konať pred súdom nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv, či požiadaviek dovolateľa.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť a ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Podľa názoru dovolacieho súdu, skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v posudzovanom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 6 odsekom 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a článkom 46 odsekom 1 Ústavy SR, pretože odôvodnenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu ako celok spĺňa požiadavky zákona na odôvodnenie rozhodnutia.

Námietku dovolateľa, týkajúcu sa nedostatočného odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutí prvostupňového, ako aj odvolacieho súdu, posúdil dovolací súd ako nedôvodnú.

Pokiaľ dovolateľ namietal, že rozhodnutia súdov spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) je potrebné uviesť, že ide o dovolací dôvod, ktorý sám o sebe prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v Občianskom súdnom poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania (ust. § 236 a nasl. O. s. p.), nemožno napadnuté rozhodnutie podrobiť vecnému prieskumu a ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia. Uvedený záver platí aj pre dovoláciu námietku, obsahom ktorej je výskyt tzv. inej vady v konaní pred odvolacím súdom, odlišnej od vád taxatívne uvedených v ust. § 237 O. s. p., o ktorej dovolateľ tvrdí, že mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

Keďže dovolanie oprávneného nie je procesne prípustné, dovolací súd nebol oprávnený pristúpiť k posúdeniu správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom (dovolací dôvod podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) a ani skúmať, či odvolací súd svoje konanie nezaťažil tzv. inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (dovolací dôvod podľa ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.).

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania v prejednávanej veci nemožno vyvodiť z ust. § 239 O. s. p. a dovolacím súdom neboli zistené ani vady konania podľa ust. § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, podľa ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v spojení s ust. § 243b ods. 5 O. s. p., odmietol dovolanie oprávneného, pretože dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému tento opravný prostriedok nie je prípustný.

Dovolateľ v podanom dovolaní zároveň navrhol, aby dovolací súd podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ v spojení s ust. § 243c O. s. p. prerušil konanie v predmetnej dovolacej exekučnej veci a požiadal Súdny dvor Európskej únie o rozhodnutie o predbežnej otázke podľa medzinárodnej zmluvy, a to o výklad ustanovenia písmena q/ odseku 1 prílohy smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, pričom v dovolaní uviedol tri konkrétne predbežné otázky, ktoré navrhol predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie.

Článok 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (pôvodný článok 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva) ustanovuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať predbežný nález o otázkach, ktoré sa týkajú:

- a) výkladu zmlúv;
- b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie;

Napriek zneniu ustanovenia § 36 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého exekučné konanie nemožno prerušiť, ak osobitný zákon neustanovuje inak, dovolací súd zastáva názor, že ustanovenie 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. je aplikovateľné aj v exekučnom konaní, pretože povinnosť vnútroštátneho súdu prerušiť konanie na účely iniciovania konania o predbežnej otázke pred Súdnym dvorom Európskej únie, vyplýva z noriem primárneho únievého práva (pôvodne čl. 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva,

po premenovaní čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie), ktoré podľa čl. 7 Ústavy SR a aj v zmysle judikatúry Súdneho dvora ES/EÚ (napr. rozsudok vo veci Simmenthal, č. 106/77) majú prednosť pred vnútroštátnymi právnymi normami.

Vnútroštátny súd však nie je povinný vyhovieť každému návrhu účastníka konania na prerušenie konania a predloženie veci Súdnemu dvoru Európskej únie na vydanie rozhodnutia o predbežnej otázke, resp. viacerých predbežných otázkach. Túto povinnosť má len vtedy, ak dospel k záveru, že požiada Súdny dvor Európskej únie o rozhodnutie o predbežnej otázke, pretože je potrebné podať **výklad komunitárneho práva**, ktorý je rozhodujúci pre riešenie konkrétnej právnej veci. Účelom riešenia predbežnej otázky je zabezpečiť jednotný výklad komunitárneho práva, avšak nie rozhodnúť o konkrétnych skutkových alebo právnych okolnostiach určitého sporu, ktorý nemá komunitárnu relevanciu a je prejednávaný vnútroštátnym súdom.

V predmetnej exekučnej veci oprávnený spochybňoval, či exekučný súd je oprávnený skúmať platnosť rozhodcovskej doložky uzavretej medzi účastníkmi zmluvy a či predmetná rozhodcovská doložka je neprijateľnou podmienkou. Posúdenie predmetnej námietky oprávneného a jej vyriešenie patrí do výlučnej právomoci vnútroštátneho súdu, bez potreby výkladu a prejudiciálneho rozhodnutia zo strany Súdneho dvora Európskej únie. Z obsahu spisu vyplýva, že vnútroštátne súdy priamo neaplikovali normy komunitárneho práva, keďže na predmetnú vec sa vzťahujú právne normy platné na území Slovenskej republiky, do ktorých bol transponovaný obsah príslušných právnych noriem Európskej únie. Otázka výkladu, resp. vymedzenia hraníc aplikácie komunitárneho práva nebola pre riešenie predmetného prípadu kľúčová, resp. rozhodná vzhľadom na dostatočnú právnu úpravu predmetnej problematiky v právnom poriadku Slovenskej republiky. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje aj na svoju ustálenú judikatúru, keďže k rovnakým záverom v otázke prerušenia konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v iných exekučných veciach, napr. sp. zn. 3 Cdo 108/2012, 3 Cdo 33/2012 a 3 Cdo 118/2012.

Ak súd pri priebežnom posudzovaní veci nedospeje k záveru o potrebe výkladu komunitárneho práva, tak prejednanie a rozhodnutie veci sudcom vnútroštátneho súdu v takom prípade nezakladá procesnú vadu konania podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p.

Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že v predmetnej exekučnej veci nie je daný dôvod na prerušenie dovolacieho konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ v spojení s ust. § 243c O. s. p., preto návrh oprávneného na prerušenie konania zamietol.

V dovolacom konaní právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo úspešnému povinnému (ust. § 243b ods. 5 a § 243c v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p.). Keďže však povinnému v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, dovolací súd mu ich náhradu nepriznal.

Dovolací senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol hlasovaním pomerom hlasov 3:0 (ust. § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 21. marca 2013

JUDr Štefan Šatka, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová